

"Kommende generasjoner – tanker rundt Tyska og Hollenderen" [Truls Lie 5. desember 2020](#) i Halden arbeiderblad

Kommende generasjoner – tanker rundt Tyska og Hollenderen

Uttrykket: «Kommende generasjoner» er blitt et nytt mantra i diskusjonen rundt vår tids forvaltning av ressursene. Hvem det her er snakk om sier seg selv.

Og hvordan skal vi definere ordet «ressurs»? Er det kun snakk om de økonomiske ressursene som vi får av vår utvikling og bruk av energigivende ressurser som olje, vind og sol osv. eller er det andre verdier som også bør komme inn under dette begrepet.

Selvfølgelig tenker jeg her på verdiene som ligger i nærhet til åpen og urørt, eller nesten urørt naturs betydning for oss mennesker. Det er heldigvis en vidtfavnende og voksende forståelse for naturens egenverdi og dermed, for å sitere den prisbelønte islandske forfatteren «Andri Snær» som skriver om: (sitat)«naturens enorme verdi og det bunnløse idiotiet vi er i ferd med å begå mot den». Forfatteren har selvfølgelig et globalt perspektiv i tankene i dette sitatet, men jeg tar meg den frihet å trekke dette utsagnet inn i vår lokale kamp rundt utbyggingen av vår bys siste åpne strandlinje – nemlig Tyska og Hollenderen.

For de av leserne som har oppdaget og følger med på borgergruppa «Stans utbyggingen av Tyska og Hollenderen»s sider på nettet.» vil denne problematikken være kjent.

At dette området har en stor betydning både for vår og for «kommende generasjoner» er helt innlysende.

Halden har få grønne lunger i byens sentrum. Jeg våger meg til å bemerke at tidligere hadde vi en bitte liten, vakker bypark som tjente som et fristed for alle byens innbyggere til rekreasjon og glede over en grønn lunge i byens midte. Nå sitter vi igjen med en lekepark som faktisk delvis ligger under både plast og betong og gradvis forsvinner de store gamle trærne som jo er selve essensen i en bypark. Nettopp derfor bør man forstå at et så bynært naturområde som Tyska og Hollenderen vil kunne få stor og viktig betydning både for oss og for nettopp de «kommende generasjoner»!

Når det gjelder utviklingen og planleggingen av en by må dette ikke overlates til grådige utbyggere som først og fremst tenker profitt og ikke på den miljømessige utviklingen. Hvis dagens politikerne overlater disse fantastiske områdene til private utbygges for godt befinnende, og dermed til privatisering og avstengning, vil framtidens dom over dem bli hard!

I denne saken er det dessuten presentert utbyggingsplaner som i sin heslighet overgår det meste av det man har sett av vettløs utbygging og rasering av viktige grønt- og sjønære områder!

Godt underbygd på borgergruppas nettsider får man innsyn i hva som har foregått i forkant av dette skremmende utbyggingsscenarioet. Her er det nok av argumenter som taler imot at dette blir gjennomført. Dette gjelder både miljømessige, økonomiske og framtidige

naturskademessige problemer som ganske sikkert vil oppstå i kjølvannet av disse planene hvis de virkelig realiseres.

Man argumenterer mot at området kan brukes til rekreasjon fordi det her er fullt av gift etter Saugbrugsforeningens impregneringsverks virksomhet! En tanke her er vel at dette firmaet selv blir pålagt å rydde opp svineriet etter seg. Slik det ser ut nå vil kostnadene for kommunen sannsynligvis langt kunne overskride ev. salgspris til et mystisk firma som tidligere het «Norske Helsehus», men som av en eller annen grunn har skiftet navn til «Condovita».

Den tidligere nevnte fabrikken har bortsett fra arbeidsplassene den har gitt byen, ingen lystelig historie når det gjelder hva byens befolkning har måttet finne seg ifra den kanten. Nevnes kan forurensningen som i mange tiår gjorde fjorden og elva til nærmest en kjemikalie- og kloakkpøl. En annen historie er den hensynsløse raseringen av Sauøya som kunne vært et utrolig fint rekreasjonsområde nesten midt i byen med sine mange badeplasser og flotte natur. Også fordi alt dette er borte har området Tyska og Hollenderen stor betydning for framtidens by.

Det siste utspillet fra denne bedriften er at de vil sikre seg den unike bøkeskogen ovenfor Ankers til videre utbygging av industri og dermed rasering av deler av den verneverdige løvskogen på Fosseløkka.

Samtidig med at man lanserer planer om bygging av 1000 nye boenheter i byens sentrum er man villig til å ta bort fantastiske bynære naturområder som gir Halden enestående muligheter framover og som allerede er mye brukt av byens befolkning til rekreasjon og naturopplevelser langs fjorden og videre opp i fredede Remmendalen.

Et annet og viktig aspekt ved området Tyska og Hollenderen er at det fortsatt finnes mange konkrete historiske minner forbundet med områdets betydning i byens storhetstid – nemlig seilskutetida.

Det er egentlig ganske forunderlig at både nasjonale og lokale museale og historiefaglige myndigheter sitter musestille og lar dette skje med dette historisk sett meget interessante og bevaringsverdige området.

Jeg oppfordrer alle haldensere og andre som er interessert i byen vår til å gå inn på sidene til borgergruppa, sette seg inn i hva de fører til torgs, og hvis du er enig – meld deg inn! Gruppa har i skrivende stund passert 1600 medlemmer, vokser stadig og er i ferd med å bli en betydelig folkebevegelse som sender et tydelig signal til politikerne!

<https://www.ha-halden.no/kommende-generasjoner-tanker-rundt-tyska-og-hollenderen/o/5-20-902231>